

حسن روحانی با بیان این که دولت، مجلس و قوه قضاییه فهم مشترکی از قانون اساسی ندارند گفته نظارت بر کار وزرا از وظایف رئیس جمهوری است.

در همایش حقوق اساسی و شهروندی؛

حسن روحانی، رئیس جمهور ایران در همایش حقوق اساسی و شهروندی گفت:

اگر نظام ما نظام جمهوریت نبود و جمهوری در آن نبود و انتخابات مبنای نبود بعید می دانم تا امروز این نظام مانده بود.

بیه گزارش اسپادانا خبر و به نقل از ایرنا، او با تاکید بر اینکه جمهوریت، انتخابات و آراء مردم به عنوان بنیان و اساسی است که این نظام را به خوبی حفظ کرده است اظهار کرد:

این مساله بسیار مهم است که مبنای حکومت ما آرا و رای مردم است حال مشروعیت حکومت البته چارچوب های دینی و مذهبی هست و در جای خود محفوظ است، اسلامیت نظام به عنوان یک رکن همواره مدنظر بوده و هست اما در بخش جمهوریت آن می خواهم تاکید کنم که آرای مردم نقش بسیار اساسی دارد منتها در کشور ما متأسفانه نظام حزبی نداریم. وقتی شما در حکومتی به آرای مردم اتکاء می کنید که مردم باید رای دهند، اگر سیستم حزبی نداشته باشید کار مقداری سخت می شود یعنی با جنجال و سر و صدا نزدیک انتخابات و شعارهای مختلف ممکن است در هدایت مردم برای اینکه چه کسی و چه کسانی را انتخاب کنند مقداری سخت و مشکل می شود اما اگر نظام حزبی باشد راحت تر است. در نظام حزبی مدام بحث و گفت و گو و چارچوب را مشخص می کنند. نظام و قانون اساسی ما هم حزبی نیست و بر مبنای حزب بنا نشده است یعنی در انتخابات به فرد را می دهیم به حزب رای نمی دهیم می خواهد مجلس یا شورای شهر یا خبرگان باشد. در ریاست جمهوری هم فیلتر حزبی نداریم. به هر حال هر کشوری در انتخابات فیلترهایی دارد، ما فیلتر حزبی نداریم. این فیلتر از طریق شورای نگهبان اعمال می شود و حزبی نیست و ما اشکالات این چنین داریم که باید روی این ها فکر کنیم. بحث بازنگری قانون اساسی زمانی که مورد نیاز باشد، اشکالی هم ندارد. قانون اساسی معمولاً دیر به دیر در دنیا اصلاح می شود. ۳۱ سال است قانون اساسی تغییر نکرده است. قبلاً پس از ۱۰ ساله پس از ارتحال حضرت امام (ره) در قانون اساسی اصلاحاتی انجام گرفت. اما ۳۱ سال قانون اساسی تغییر نکرد و ممکن است زمانی تغییر کند.

روحانی افزود: یکی از مباحثی که جای آن خالی است اینکه نظام حزبی آیا خوب است داخل قانون اساسی بیاید یا نه؟ وقتی در مجمع تشخیص هم درباره قانون انتخابات بحث می کردیم چارچوبی را در کمیسیون تصویب کردیم که آن زمان به دلایلی متوقف شد. در صحن مجمع ۴ ماده تصویب و بعد متوقف شد. در آن چارچوب سیاست های کلی قانون انتخابات ما نظام حزبی را پیش بینی کردیم یعنی مردم می توانستند به جای فرد به حزب دهند. قانون اساسی ما یکی از قانون های اساسی قابل توجه در سطح جهان است و می توانیم به آن بیالیم. از سال ۵۸ که این قانون اساسی تدوین شده و مخصوصاً جاهایی که درباره حقوق ملت آمده فصل ۳ قوانین روشن و اصول واضح و مدرن و چیزی است که می توان آن را در دنیا به عنوان یک قانون اساسی مدرن عرضه کرد.

روحانی با بیان اینکه متأسفانه فهم همه از قانون اساسی یکی نیست افزود:

البته در قانون پیش بینی شده اگر در بخشی از قانون نیاز به تفسیر بود، چه نهادی باید تفسیر لازم را انجام دهد اما قبل از اینکه به تفسیر قانون برسیم، برداشت و فهم خیلی مهم است که از این قانون اساسی ما چه برداشت و چه فهمی داریم.

رئیس جمهوری با تأکید بر اینکه ارکان حکومت یعنی دولت، مجلس و قوه قضائیه فهم مشترکی از قانون اساسی ندارند تصریح کرد:

قوا به مانند هم نمی‌اندیشند و ممکن است در مسائل فنی و مهم اختلاف نظر باشد زیرا گاهی اوقات می‌شنویم که بعضی از نمایندگان مجلس می‌گویند ما باید بر کار وزرا نظارت کنیم که این نشان از برداشت ناقص از قانون اساسی است. البته نمایندگان در یک مفهومی ممکن است از وزرا سوال کنند ولی در قانون نظارت بر کار وزرا وجود ندارد و این رئیس جمهوری است که بر کار وزیر نظارت می‌کند. به عبارتی نظارت بر کار وزیر از وظایف رئیس جمهوری است و رئیس جمهوری اختلاف دو وزیر را حل می‌کند و هماهنگی بین دو وزیر یا چند وزیر بر عهده رئیس جمهوری است. مجلس در جاهایی که صلاح می‌داند می‌تواند استیضاح را در دستور کار قرار دهد و همچنین تحقیق و تفحص هم در جاهایی که می‌داند می‌تواند به مفهوم نظارت انجام دهد ولی در قانون کلمه نظارت مجلس بر کار دولت ذکر نشده است. در زمان رژیم گذشته به عنوان نمونه برنامه پنج ساله و شبیه آن نوشته می‌شد ولی در جمهوری اسلامی و برنامه طبق اصل ۱۳۴ و اجرای قانون بر عهده رئیس جمهوری است و به صراحت در قانون ذکر شده که خط مشی و برنامه به عهده رئیس جمهوری است و وقتی برنامه و خط مشی بر عهده رئیس جمهوری است، چند بار برنامه تعیین کنیم. یک موقع رئیس‌جمهوری برنامه لازم را تعیین می‌کند تا انتخاب شود و در انتخابات برنامه را ارائه می‌کند و در مصاحبه با مردم و در اجتماعات برنامه را اعلام می‌کند. نکته بسیار مهم قانون اساسی این است که مسئول اجرای قانون اساسی چه کسی است؟ اصل ۱۱۳ قانون اساسی چند مساله دارد. جایگاه رئیس‌جمهور را تعریف می‌کند و می‌گوید رئیس‌جمهور دومین مقام کشور است و عالی‌ترین مقام رسمی کشور بعد از رهبری، رئیس‌جمهوری است بلافاصله بعد از این می‌گوید مسئول اجرای قانون اساسی است، یعنی کسی که بعد از رهبری بالاترین مقام کشور است مسئولیت اجرای قانون اساسی را به عهده دارد و جز مواردی که البته بر عهده رهبری است. این موضوع خیلی روشن و شفاف است وقتی اول و آخر این قانون خوانده می‌شود معنایش این است که رئیس‌جمهوری در قوه مجریه مسئول اجرای قانون اساسی است گفتن این حرف لغو است معلوم است هر کسی در بخش خود مسئول اجرای قانون است این موضوع گفتن ندارد و حرف بی‌خاصیت و بی‌معنایی است. یکی از جاهای که تفسیر نمی‌خواهد همین نکته است و اختلاف برداشتی در این زمینه وجود ندارد.

روحانی با اشاره به برداشت متفاوت از اصل ۱۳۴ اظهار کرد:

شورای نگهبان در برداشت آخر خود تفسیری داشته که مساله مهمی است. البته آن در دوره‌های ابتدای انقلاب برداشت دیگری داشتند. باید حقوقدانان برای آن فکر کنند. در هر دوره‌ای یک جور تفسیر می‌کنند و گرنه ممکن است شورای نگهبان در دوره دیگری تفسیر دیگری ارائه دهد. اصل ۵۹ قانون اساسی می‌تواند در مقطعی که اختلاف نظر اساسی وجود دارد و اتفاق نظری وجود ندارد، مهم باشد. البته باید موضوع مهمی باشد و بحث و بررسی شود و در اختیار آرای عمومی و به referendum گذاشته شود. البته سازوکار این اصل خیلی پیچیده است ولی بعد از ۴۰ سال می‌تواند یک بار اجرا شود.

وی با بیان اینکه یکی از وعده‌هایی که به مردم دادم، حقوق شهروندی بود، اظهار کرد:

چند بار دوستان پیش‌نویس‌هایی را تهیه کردند تا آنکه من با تعدادی از حقوقدانان دیدار کردم. آنها سوال کردند مبنای شما برای نوشتن منشور حقوق شهروندی چیست و در چه جایگاهی می‌خواهی بنویسی. این لایحه است یا آئین‌نامه است. گفتم مبنای اصل ۱۳۴ قانون اساسی است و بعد هم می‌تواند به شکل لایحه تبدیل شود. بعد از آن جلسات زیادی برگزار شد تا منشور منقحی تدوین شود و افرادی مسئولیت آن را برعهده داشتند. ممکن است بگویند چند ماده دیگر به آن اضافه شود ولی منشور منقحی است. به خاطر این بود که مردم بدانند حقوق‌شان چیست و مسئولان اجرایی کشور و سایر مسئولان هم بدانند که این حقوق و تکالیف وجود دارد. این جزو افتخارات دولت یازدهم است که در دولت دوازدهم ادامه یافت. معاونت حقوقی اکنون این مسئولیت را برعهده دارد. البته دستیار ویژه‌ای در این رابطه داشتیم. آنچه مهم است این است که حقوق شهروندی مورد توجه همه باشد و دولت با تأکید بر آنها اینها را اجرا کند.

روحانی ابراز کرد: به اینکه حقوق شهروندی تدوین و منتشر شود اتکا نکردیم. تلاش کردیم حقوق شهروندی را اجرا کنیم. مردم بتوانند نظرات خود را اظهار کرده و آرای خود را نسبت به افراد در صندوق بیندازند. تلاش ما در دولت این بود که مردم نظر خود را بیان کنند و رای خود را بدهند و همه جناح‌ها و احزاب نمایندگان خود را معرفی کرده و در انتخابات شرکت کنند. هیچ مشکل امنیتی قبل، حین و بعد از انتخابات نداشتیم آزادی‌های مردم در دانشگاه‌ها، اجتماعات، اعتراضات، روزنامه‌ها، رسانه‌ها شرایط امروز از قبل دولت یازدهم بهتر است. البته تکنولوژی هم به ما کمک کرد.

روحانی یادآور شد:

اگر این دولت نبود فضای مجازی در اختیار مردم نبود. فداکاری و ایستادگی زیادی شد تا مردم از فضای مجازی استفاده کنند. در کنارش هم سعی کردیم دولت الکترونیک را ترویج کنیم. کار زیادی در این باره انجام شده است. بودجه را الان همه مردم می‌دانند چگونه است. حضور مردم در صحنه نقد و اعلام نظر مردم شرایطش با گذشته متفاوت است. الان همه مردم یک رسانه دارند و می‌توانند نظر خود را اعلام کنند. یکی از کارهای دولت‌های یازدهم و دوازدهم فضای مجازی بود که به مردم هدیه کرد و مردم با موبایل هوشمند با همدیگر در تماس هستند و بسیاری از اطلاعات را به شکل آنلاین در اختیار دارند.

روحانی با اشاره به ارائه لوایح بودجه در سالهای اخیر گفت:

الان چندین سال است که ما بودجه‌ای را که تقدیم مجلس می‌کنیم همه مردم مطلع می‌شوند. مردم با شفافیت می‌توانند بخوانند و نقد کنند و بگویند چرا به این دستگاه بیشتر پول دادید و به آن یکی کمتر اختصاص دادید. چرا منابع به این شکل است چرا منابع از اینجا است. به راحتی مردم نقد و انتقاد می‌کنند. شرایط حضور مردم در صحنه، نقد و اعلام نظر مردم با گذشته بسیار متفاوت است. مردم همه الان همراه خودشان یک رسانه دارند می‌توانند به راحتی نظرشان را بگویند، نقدشان را اعلام کنند، تشویق و ترغیب کنند. یکی از کارهای مهمی که دولت یازدهم و دوازدهم انجام داد همین فضای مجازی بود. امروز مردم با موبایل هوشمند به راحتی با همدیگر و با دنیا در تماس هستند و بسیاری از اطلاعات را آنلاین در اختیار دارند که یکی از کارهای بزرگی بود که انجام گرفت. در سایر حقوق هم ما تلاش کردیم حقوق مردم تا حد امکان اجرایی و عملیاتی شود.

روحانی گفت:

اینکه توانستیم همه قطعنامه‌های فصل هفتمی که علیه ملت ایران بود را لغو کنیم بسیار مهم است. برای اهمیت این کار باید توجه داشته باشیم که دولت‌هایی در دنیا هستند که حدود ۱۰ یا ۱۵ یا ۲۰ سال است که گرفتار فصل هفتم هستند. یعنی قطعنامه‌های آنها از طریق فصل هفت منشور در شورای امنیت سازمان ملل تصویب شده و هنوز نجات پیدا نکرده‌اند. دولت یازدهم توانست در یک فاصله زمانی کمتر از ۲ سال، کل این قطعنامه‌های فصل هفتمی که ۶ قطعنامه بود همه را یکجا لغو کند و این در تیر سال ۹۴ انجام گرفت یعنی تقریباً ۲ سال یا کمتر از دو سال همه این تحریم‌ها لغو شد و امروز هم لغو است و این بسیار مهم است، یکی از افتخارات بسیار مهم است. به این نکته کمتر توجه می‌شود که زنجیر بزرگی که به گردن مردم بود این زنجیر پاره شد و این زنجیر فصل هفتم منشور سازمان ملل بود که به گردن مردم بود. این قطعنامه‌ها لغو شد.

وی با بیان اینکه در این توافق، حقوق هسته‌ای برای مردم تضمین شد گفت:

مردم حقوق هسته‌ای داشتند ولی طبق همین قطعنامه‌های سازمان ملل، آنها این حقوق را غیرقانونی می‌دانستند، این برای مردم قانونی شد و در سایر حقوق، کارهای زیادی برای حقوق مهم ملت انجام گرفت.

روحانی با تاکید بر اینکه از افتخارات دولت است که در احقاق حقوق مردم اهمال نکرده است گفت:

اگر ما یک میدان نفتی مشترک داشتیم، رفتیم این حقمان را بازستاندیم، یک میدان گازی مشترک داشتیم، اگر همسایه ما ۲ برابر ما از آن گاز استفاده می‌کرد ما در این چند سال تلاش کردیم به اندازه همسایه‌مان از آن میدان گازی مشترک داریم استفاده می‌کنیم. این حق مردم است و تمام می‌شود. یک میدان مشترک است. شما برنارید، دیگری برمی‌دارد. این چیزی در اختیار شما نیست که بگوید حالا من در این چاه را می‌بندم، ۲۰ سال دیگر استفاده می‌کنم، تمام می‌شود و او برمی‌دارد. در میدان نفتی مشترک هم این کار را کردیم. در میدان نفتی مشترکی برداشتی که ما می‌کردیم قابل مقایسه با همسایه نبود، الان داریم به اندازه او یا بیش از او از این میدان مشترک نفتی استفاده می‌کنیم. این یکی از افتخارات دیگر دولت بود که وارد عمل شد.

وی خاطرنشان کرد: مورد دیگر شکایاتی بود که ما در دادگاه بین‌المللی و دادگستری بین‌المللی لاهه مطرح کردیم و البته حالا در قدم‌های اولیه موفقیت‌های خوبی به دست آوردیم، ادامه دارد. این هم برای اولین بار است که دولت وارد یک دادگاه بین‌المللی می‌شود و در قدم‌های اول پیروز و موفق شده می‌شود. در زمینه صلاحیت موفقیت‌هایی را به دست می‌آورد. در زمینه احکام موقت و قرار می‌تواند موفقیت به دست بیاورد. در دولت‌های قبلی شما بگردید، کمتر سابقه دارد و این موفقیت‌های حقوقی است که دولت یازدهم و دوازدهم به دست آورده است. در مقام عمل هم تلاش کردیم مردم در زمینه آموزش، بهداشت، نیازهای ضروری زندگی‌شان، در زمینه حقوقی که نسبت به تورمی که وجود دارد می‌گیرند، یک تعادلی برقرار شود. اینها حق‌های مردم است که انجام گرفته است. ما در شرایطی هستیم که مردم ما خدای نکرده اگر مریض شوند و باید دو یا سه شب در تخت بیمارستان باشند، پولی که باید برای تخت بیمارستان پرداخت بکنند ۱۰ درصد است یا در روستاها ۶ درصد است. این پولی که مردم باید از جیب‌شان پرداخت کنند، کاهش پیدا کرده و طرح تحول سلامت کار بزرگی بود که در این دولت انجام گرفته است.

روحانی اضافه کرد: کاری که در ماه‌های اخیر ما انجام دادیم این بود که برای اقشار کم‌درآمد و کم‌مصرف، آب، برق و گاز را مجانی کردیم. کسی فکر نمی‌کرد ما در شرایط جنگ اقتصادی و تحریم شدید، بتوانیم این کار را انجام دهیم که ۳۰ درصد مردم دیگر پول برق و گاز پرداخت نکنند. الان ۳۰ درصد مردم پول برق و ۳۰ درصد مردم پول گاز پرداخت نمی‌کنند و یک عدد بزرگی هم پول آب پرداخت نمی‌کنند که البته کسانی که پول آب پرداخت نمی‌کنند یک مقدار کمتر از ۳۰ درصد است و این کار بزرگی است که انجام شده و البته عمدتاً روستایی‌ها از این حق استفاده می‌کنند. همیشه در ذهن ما این بود که می‌شود افرادی که به‌هرحال در تنگنا و عسرت هستند و در محرومیت به سر می‌برند، آب، برق و گاز برای آنها مجانی شود. اینها همیشه برای مردم تخیلات بود و می‌گفتند اینها شدنی نیست و الحمداً اینها اجرایی و عملیاتی شد. ما برای گروه‌های مختلف جامعه هم تلاش کردیم که مردم از حق‌شان بتوانند استفاده کنند. از روز اول برای حقوق زنان و حقوق جوانان در جامعه و اقلیت‌های دینی، مذهبی و قومی به مردم قول دادیم و تلاش کردیم و بحمداً عمل کردیم و امروز شما آمار و ارقام را به خوبی می‌دانید که ما تلاش کردیم گفتیم ۳۰ درصد مدیریت به عهده خانم‌ها باشد و در این زمینه قدم به قدم به سمت این هدف داریم جلو می‌رویم.

روحانی خاطرنشان کرد:

اولین باری که ما گفتیم یک سفیر زن اعزام می‌شود، خیلی بحث بود که مگر می‌شود یک زن سفیر شود؟ این کار شد و الان

چندین سفیر ما زن هستند. چند خانم دیگر هم در نوبت هستند که در فرمانداری، بخشداری، معاونت‌ها و در سمت مدیرکل، سمت معاونین وزیر، در سمت معاون رئیس جمهوری و خیلی از جاهایی که قبلاً بودند و الان هم هستند، بعضی جاها که قبلاً نبودند، امروز این شرایط برای فراهم شده است. ان شاء الله امیدواریم که روزبه‌روز بتوانیم آنچه به مردم وعده دادیم تا ساعت آخر خدمت خود بتوانیم به وعده‌هایمان عمل کنیم و همه مردم بتوانند از یک حقوق حقه عادلانه استفاده و بهره‌برداری کنند.

روحانی درباره مساله روستاییان اظهارکرد:

البته بخش بزرگی از جمعیت ما شهرنشین هستند، تقریباً ۷۴ درصد جمعیت ما در شهر زندگی می‌کنند اما روستاییان مشکلات زیادی داشتند و ما در این دولت برای روستاییان و نیازمندی‌ها و حقوقی که آنها دارند، تلاش زیادی در زمینه آب، برق، جاده، بهداشت و هم در زمینه آموزش کار بسیار بزرگی انجام دادیم. برای نمونه کل روستاهای ما که تا ابتدای دولت یازدهم گاز داشتند ۱۴ هزار روستا در کشور بوده است. البته ابتدای انقلاب که فقط سه، چهار روستا گاز داشتند ولی در ابتدای سال ۹۲ فقط ۱۴ هزار روستا گاز داشتند. امروز این تعداد به ۳۲ هزار روستا رسیده است. یعنی حتی بیش از دو برابر که نشان‌دهنده این است که کار عظیم و بزرگی انجام شده است.

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه هر هفته ۳۵ روستا آب‌دار می‌شوند و آب بهداشتی در اختیار آنها قرار می‌گیرد، تصریح کرد: م

جدداً به این آمار هم توجه کنید که در روستاها و شهرها کمتر از یک میلیون نفر آب بهداشتی پایدار داشتند. در روستاها کل مجموعه بیش از ۹۰۰ هزار و زیر یک میلیون است که در انتهای دولت به ۱۰ میلیون نفر می‌رسد. یعنی تعداد کسانی که آب سالم پایدار روستایی در اختیار خواهند داشت از لحاظ جمعیت ۱۰ برابر می‌شود. این کار بزرگی است.

روحانی یادآور شد: ما اگر گفتیم حقوق شهروندی، فقط در کتابت و تدوین نبود، فقط در یک جزوه و دفترچه نبود، همه تلاش خود را به کار گرفتیم که این حقوق، اجرایی و عملیاتی شود، در بحث سلامت، محیط زیست، آموزش، آزادی بیان، در حقوق ملی مردم، همه این تلاش‌ها را ما انجام دادیم و ان شاء الله باز هم باید این تلاش‌ها را مستمر انجام دهیم و دولت‌های بعدی هم باید ادامه دهند تا مردم ما در سایه جمهوری اسلامی ایران، در سایه همان شعار استقلال و آزادی و جمهوری اسلامی که دادند، به همه حقوق حقه خودشان دست یابند.

برچسب ها: [حسن روحانی](#) [1]

[قانون اساسی](#) [2]

[فرماندوم](#) [3]